

**Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy
z Historii dla uczniów szkół podstawowych
województwa kujawsko-pomorskiego**

Etap wojewódzki – data: 25. 02. 2020 r.

Instrukcja dla ucznia

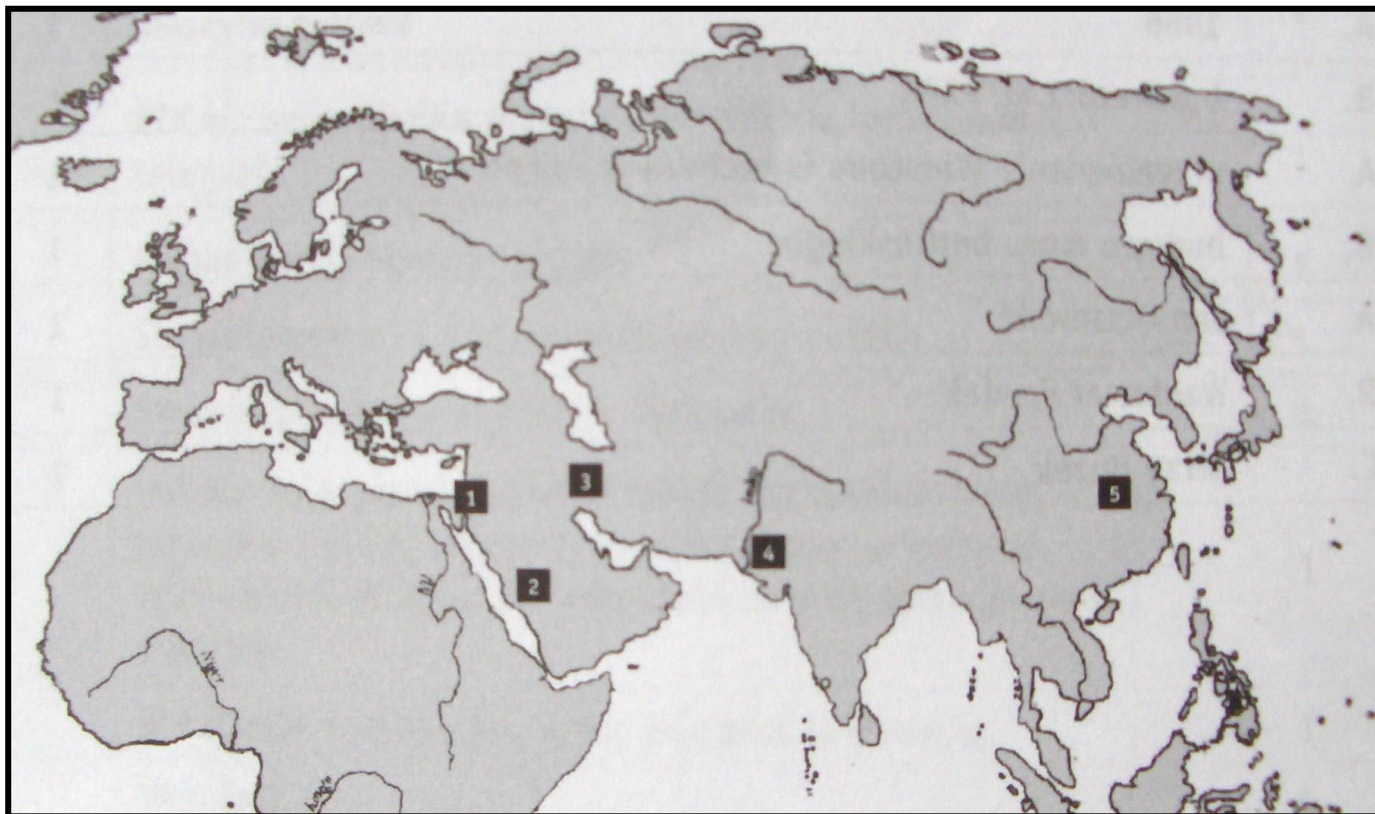
Zanim przystąpisz do rozwiązywania testu, przeczytaj uważnie poniższą instrukcję.

1. Wpisz w wyznaczonym miejscu na **TEŚCIE** i **KARCIE ODPOWIEDZI** swój kod ustalony przez Komisję Konkursową. **Nie wpisuj** swojego imienia i nazwiska.
2. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy twój arkusz testowy jest kompletny. Niniejszy arkusz testowy składa się z 12 stron i zawiera 18 zadań. Jeśli zauważysz jakiegokolwiek braki lub błędy w druku, zgłoś je natychmiast Komisji Konkursowej.
3. Przeczytaj uważnie i ze zrozumieniem polecenia i wskazówki do każdego zadania.
4. Odpowiedzi zapisuj w **KARCIE ODPOWIEDZI** długopisem z czarnym lub niebieskim tuszem.
5. Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi. W zadaniach wielokrotnego wyboru poprawne odpowiedzi zaznaczaj zgodnie z poleceniem.
6. Nie używaj korektora. Jeżeli pomylisz się, błędną odpowiedź otocz kółkiem i ponownie udziel poprawnej odpowiedzi. Oceniane będą tylko odpowiedzi, które zostały zaznaczone lub wpisane zgodnie z poleceniem i umieszczone w miejscu do tego przeznaczonym.
7. Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów, którą można uzyskać.
8. Pracuj samodzielnie.
9. Nie wolno wносить telefonów komórkowych na konkurs.
10. Całkowity czas na wykonanie testu pisemnego wynosi **90 minut**.

ZADANIE I (0 – 5 p.) Dopasuj opisy do miejsc oznaczonych na mapie wpisując do tabeli w KARCIE ODPOWIEDZI właściwe cyfry.

Obszar, na którym:

- powstało pismo klinowe.
- wynaleziono proch i porcelanę.
- powstał Koran.
- narodził się Buddyzm.
- mieszkał lud, który jako jeden z pierwszych wyznawał religię monoteistyczną.

Cyt. za: Grzegorz Szczepański, Poznać przeszłość. Zrozumieć dziś, Warszawa 2005, s.12.

ZADANIE II (0 – 4 p.) Wskaż prawidłowe zakończenie zadań. Swoje odpowiedzi wpisz przy odpowiednich literach w KARCIE ODPOWIEDZI.

- A.** Karol Wielki, który 25 grudnia 800 r. został koronowany w Rzymie na cesarza należał do dynastii **Merowingów/ Karolingów**.
- B.** Księżę Albrecht, który podpisał z Zygmuntem Starym traktat krakowski i złożył w 1525 r. hołd pruski należał do dynastii **Hohenzollernów/ Habsburgów**.
- C.** Ludwik XVI, który 21 stycznia 1791 r. został zgilotynowany należał do dynastii **Burbonów/ Walezjuszy**.
- D.** Michał, który w 1613 r. zapoczątkował w Rosji rządy nowej dynastii panującej do 1917 r. należał do dynastii **Romanowów/ Rurykowiczów**.

ZADANIE III (0 – 6 p.) Przeczytaj uważnie opisy trzech miast, rozpoznaj ich nazwy i wskaż na ilustracjach, następnie uzupełnij tabelę znajdującą się w KARCIE ODPOWIEDZI.

- A. Miejsce narodzin Jezusa oraz Dawida. W tym niewielkim miasteczku najważniejszą budowlą jest Bazylika Narodzenia Pańskiego wraz z Grotą Narodzenia wzniesiona w IV wieku.
- B. Miejsce narodzenia Mahometa, to tutaj rozpoczął swą działalność prorocką. Najważniejszym obiektem pielgrzymek jest Al-Kaba – prostokątna budowla, wokół której wzniesiono meczet Al- Haram. W jego południowo- wschodnim narożniku znajduje się Czarny Kamień. Mahomet ustanowił pielgrzymkę do Al-Kaby jednym z obowiązków muzułmanów.
- C. Siedziba papieża. Najważniejsza budowla sakralna to Bazylika Św. Piotra – drugi co do wielkości kościół na świecie wybudowany na miejscu ukrzyżowania i pochówku św. Piotra, dziś miejsce

spoczynku papieża. Świątynia odwiedzana rocznie przez 5-7 milionów wiernych.

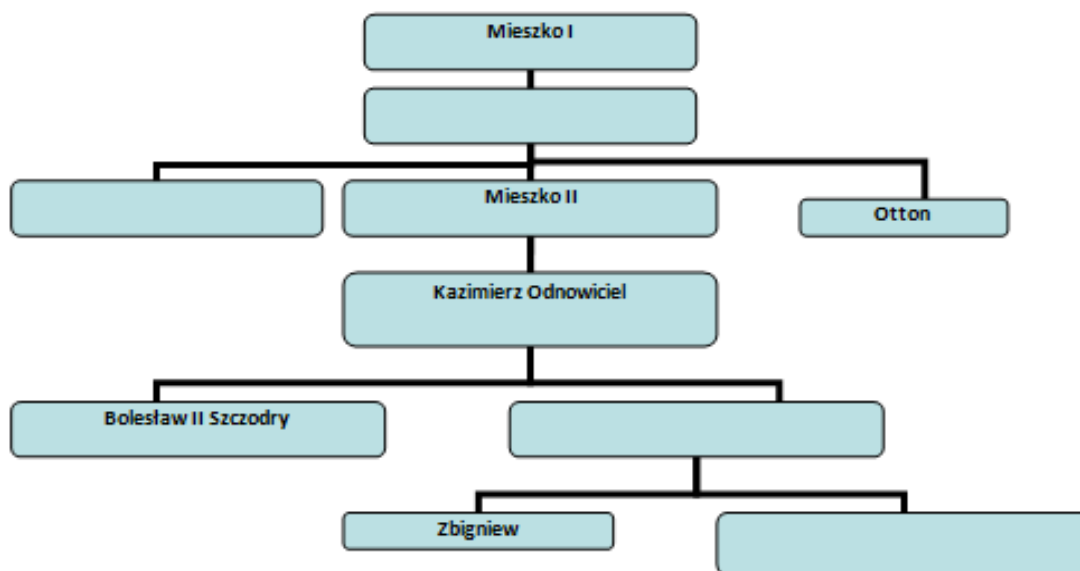
Cyt. za: Grzegorz Szczepański, Poznać przeszłość. Zrozumieć dziś, Warszawa 2005, s.45.

ZADANIE IV (0 – 6 p.) Przy odpowiednich cyfrach w KARCIE ODPOWIEDZI wpisz imię (i przydomek) króla Polski z dynastii Piastów.

1. Był pierwszym królem koronowanym w Gnieźnie.
2. Był królem, którego władzy pozbawił brat Bezprym.

3. Był koronowany jako trzeci z dynastii Piastów, utracił koronę w wyniku sporu z biskupem Stanisławem ze Szczepanowa.
4. Był koronowany przez biskupa Jakuba Świnkę w 1295 r. w Gnieźnie.
5. Był koronowany jako pierwszy w Krakowie.
6. Był ostatnim władcą z dynastii Piastów.

ZADANIE V (0 – 4 p.) Uzupełnij tablicę genealogiczną pierwszych Piastów wpisując w KARCIE ODPOWIEDZI w puste miejsca odpowiednich władców.

Cyt. za :Czesław Witkowski, Trener .Analiza źródeł historycznych, Warszawa- Bielsko – Biała 2010, s.79.

ZADANIE VI (0 – 10 p.) Rozwiąż krzyżówkę znajdującą się w KARCIE ODPOWIEDZI.

1. Zrzeczenie się tronu.
2. Sposób wybierania króla w Polsce od XVI do XVIII wieku.
3. Nazwa państwa rzymskiego z podległymi krajami.
4. System władzy w monarchiach nowożytnych, w którym władca skupiał w swych rękach całość rządów w państwie.
5. W dawnej Polsce zbrojne wystąpienie szlachty przeciw królowi.
6. Ustrój państwa, w którym władzę sprawuje monarcha (król, cesarz).
7. Tytuł władcy starożytnego Egiptu.
8. Najważniejszy dokument w państwie, który określa ustrój państwa, prawa i obowiązki obywateli.
9. Obalenie władzy w państwie za pomocą siły, lub próba takiego obalenia.
10. Opieka nad artystami lub sztuką.

ZADANIE VII (0 – 10 p.) Do tabeli znajdującej się w KARCIE ODPOWIEDZI wpisz przy każdym z państw po dwa wydarzenia z ramki związane z ich historią.

* bitwa pod Hastings * noc św. Bartłomieja * kongres wiedeński * akt o supremacji *
 * wielka smuta * pokój w Augsburgu * rządy cesarzowej Marii Teresy * bitwa pod Poitiers *
 * bitwa pod Borodino * rządy kanclerza Ottona von Bismarcka *

ZADANIE VIII (0 – 5 p.) Poniżej znajduje się 5 pytań dotyczących władców różnych państw. Do każdego z nich przygotowano po cztery odpowiedzi. Tylko jedna jest prawdziwa. Do tabeli w KARCIE ODPOWIEDZI wpisz literę oznaczającą prawidłową odpowiedź.

- 1) **„Królem bez ziemi” w historii Anglii nazywano:**
 - a) Henryka V,
 - b) Jana,
 - c) Fryderyka,
 - d) Bonifacego.
- 2) **„Królem Słońce” we Francji nazywano:**
 - a) Ludwika XIV,
 - b) Pepina Krótkiego,
 - c) Ludwika Filipa Orleańskiego,
 - d) Karola Młota.
- 3) **„Semiramidą Północy” w Rosji nazywano:**
 - a) Elżbietę,
 - b) Annę Czartoryską,
 - c) Katarzynę II,
 - d) Małgorzatę.
- 4) **„Królem – filozofem” w Królestwie Pruskim nazywano:**
 - a) Fryderyka Barbarosę,
 - b) Fryderyka Wilhelma II,
 - c) Ottona III,
 - d) Fryderyka II Wielkiego.
- 5) **„Królem mocnym”, który w dłoniach łamał podkowy, w historii Polski nazywano:**
 - a) Stanisława Augusta Poniatowskiego,
 - b) Zygmunta Starego,
 - c) Augusta II Sasa,
 - d) Stanisława Leszczyńskiego.

ZADANIE IX (0 – 4 p.) Przeczytaj poniższe cytaty i wpisz odpowiednio do KARTY ODPOWIEDZI epokę w kulturze, do której dane zdanie pasuje.

1. „Pamiętaj o śmierci”.
2. „Jestem człowiekiem i nic co ludzkie nie jest mi obce”.
3. „Czucie i wiara więcej mówi do mnie, niż mędrca szkiełko i oko”.
4. „Miej odwagę posługiwać się własnym rozumem”.

ZADANIE X (0 – 15 p.) Rozpoznaj powstanie po opisie i dołącz do każdego, skutki i odpowiedniego bohatera z podanej listy. Swoje odpowiedzi wpisz do tabeli w KARCIE ODPOWIEDZI.

Opisy:

- A. Komitet Centralny Narodowy 22 stycznia 1863 r. wydał manifest, w którym wzywał Polaków do walki o niepodległość.
- B. 24 marca 1794 r. na rynku w Krakowie rozpoczęła się insurekcja, która obfitowała w różne ważne wydarzenia, np.: uniwersał połaniecki, bitwy pod; Raclawicami, Maciejowicami, Szczekocinami.

- C. 25 stycznia 1831 r. sejm zdeponował cara i doprowadził do regularnej wojny polsko – rosyjskiej.
- D. 27 lutego 1846 r. Edward Dembowski, jako uczestnik patriotycznej manifestacji, która wymaszerowała z Krakowa aby agitować chłopów, został zastrzelony, co spowodowało realny upadek powstania.
- E. W zaborze pruskim w 1848 r. odbyły się trzy bitwy po Książem, Miłosławiem i Sokołowem i mimo bohaterskiej postawy uczestników walk władze powstania skapitulowały.

Postacie:

1. Jan Kiliński
2. Romuald Traugutt
3. Ludwik Mierosławski
4. Jan Tyssowski
5. Ignacy Prądzyński

Skutki:

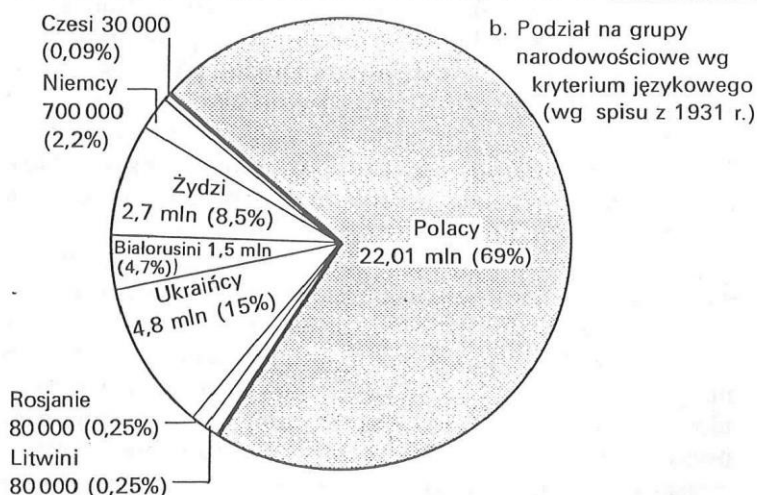
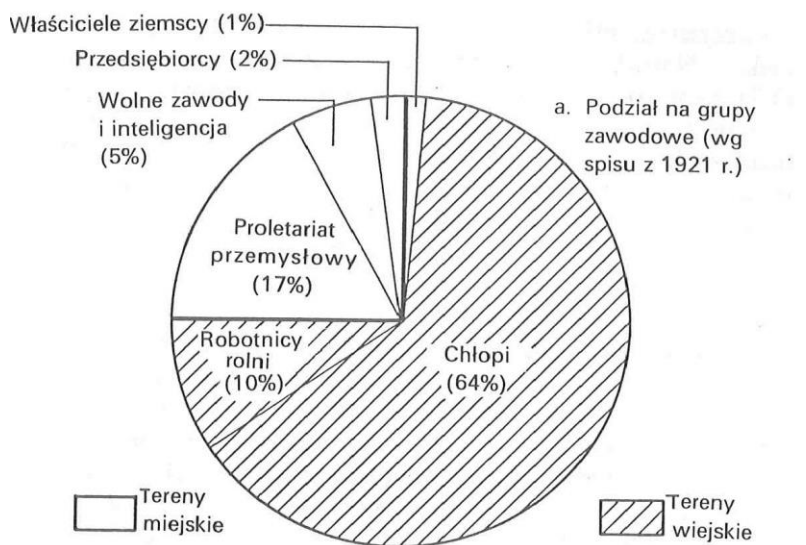
1. Klęska powstania spowodowała III rozbiór Polski.
2. Po upadku powstania doszło do rusyfikacji i na 50 lat wprowadzono stan wojenny.
3. Po upadku powstania w 1850 r. doszło do pełnego uwłaszczenia chłopów przez władze pruskie.
4. Po klęce wojsk polskich car zlikwidował konstytucję i wprowadził statut organiczny.
5. Po upadku powstania Kraków został włączony do zaboru austriackiego.

ZADANIE XI (0 – 5 p.) Uzupełnij tabelkę W KARCIE ODPOWIEDZI wpisując do niej oznaczenia z mapy wykorzystanej w syntezie Normana Daviesa „Boże igrzysko”. Przy odpowiedniej charakterystyce terytorium dopisz właściwy numer z mapy.

Źródło: Norman Dawies, *Boże igrzysko*, Kraków 1991, t. II, s. 497.

ZADANIE XII (0 – 6 p.) Korzystając ze źródeł statystycznych, przytoczonych w syntezie Normana Davisa „Boże igrzysko”, przy odpowiednich cyfrach w KARCIE ODPOWIEDZI zaznacz **P**, jeśli zdanie jest prawdziwe lub **F**, jeśli zdanie jest fałszywe.

Rys. D. Warstwy społeczne w Polsce międzywojennej
a. podział na grupy zawodowe (1921)
b. podział na grupy narodowościowe (1931)

II Rzeczypospolita była państwem wielonarodowościowym.	1	
Polacy stanowili 50% obywateli II RP.	2	
Najliczniejszą mniejszością narodową w Polsce, według spisu z 1931 r., była mniejszość żydowska.	3	
Na początku lat 20. XX wieku w Polsce większość ludności żyła na wsi.	4	
Drugą pod względem liczebności grupą narodowościową w Polsce byli Ukraińcy.	5	
II Rzeczypospolitą można określić jako kraj przemysłowo – rolniczy.	6	

Źródło: Norman Davies, *Boże igrzysko*, Kraków 1991, t. II, s. 509.

ZADANIE XIII (0 – 5 p.) Przeanalizuj fragment tekstu źródłowego cytowanego w „Bożym igrzysku” Normana Davisa i w **KARCIE ODPOWIEDZI** odpowiedz na pytania korzystając ze źródła i wiedzy pozaźródłowej.

W związku z podpisaniem paktu o nieagresji między Rzeszą Niemiecką a Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich niżej podpisani pełnomocnicy (...) omówili (...) kwestię rozgraniczenia sfer wzajemnych interesów w Europie Wschodniej. Wymiana poglądów dała następujący wynik:

1. (...)
2. *W razie terytorialnego i politycznego przekształcenia obszarów należących do państwa polskiego, sfery interesów Niemiec i ZSRR będą rozgraniczone w przybliżeniu linią rzek Narwi, Wisły i Sanu. Kwestia czy interesy obu stron czynią pożądane utrzymanie niezależnego państwa polskiego i jakie granice ma mieć to państwo, może być określona definitywnie jedynie w toku dalszego rozwoju sytuacji politycznej. W każdym razie oba rządy rozstrzygną tę kwestię za pośrednictwem przyjaznej ugody.*
3. (...)
4. *Protokół ten obie strony zachowają w ścisłej tajemnicy.*

Cyt. za : Norman Davis, Boże igrzysko, T II, Kraków 1991, s.542/3.

PYTANIA:

1. Gdzie 23 sierpnia 1939 r. podpisano ten tajny protokół? (1 punkt)
2. Kto w imieniu rządu niemieckiego podpisał ten dokument? (1 punkt)
3. Kto z upoważnienia rządu ZSRR podpisał ten dokument? (1 punkt)
4. Czy linia rzek tworząca granicę niemiecko – radziecką na ziemiach polskich pozostała niezmienna?
Uzasadnij. (2 punkty)

ZADANIE XIV (0 – 3 p.) Wyjaśnij skróty i wpisz do **KARTY ODPOWIEDZI** pełne nazwy organizacji Polskiego Państwa Podziemnego, pochodzące z cytowanego fragmentu syntezy Normana Davisa „Boże igrzysko.”

*Podwaliny zorganizowanego ruchu oporu istniały jeszcze przed zakończeniem kampanii wrześniowej. 27 września 1939 r. grupa oficerów pod dowództwem generała Karaszewicza – Tokarzewskiego utworzyła organizację pod nazwą **SZP**, która miała kontynuować walkę w podziemiu. Nieco później w listopadzie, powstał **ZWZ** utworzony przez nowo powstały rząd emigracyjny w celu podporządkowania działalności ruchu oporu planom zachodnich aliantów. We właściwym czasie te dwie organizacje stały się zaczątkiem **AK**, którą z powodzeniem można uważać za najliczniejszą podziemną formację wojskową Europy.*

Cyt.za. Norman Davis, Boże igrzysko, T II, Kraków 1991, s.578.

ZADANIE XV (0 – 7 p.) Na podstawie fragmentu syntezy Normana Davisa „Boże igrzysko” korzystając ze źródła i wiedzy pozaźródłowej oceń prawdziwość zdań znajdujących się w KARCIE ODPOWIEDZI. Zaznacz odpowiednio **P**, jeśli zdanie jest prawdziwe lub **F**, jeśli zdanie jest fałszywe

W latach 1944 -1945 odbudowano suwerenność Polski w oparciu o nową bazę terytorialną. Zgodnie z propozycją samego Churchilla Polskę przesunięto, w sensie fizycznym, o ponad 200 kilometrów na zachód – jak oddział wojska, na komendę „dwa kroki w lewo marsz”!” Kresy wschodnie z Wilnem i Lwowem, miały zostać oddane Związkowi Radzieckiemu, Ziemie Zachodnie, z miastami Breslau, Stettin i Danzig – w oficjalnym żargonie nazywane „Ziemiemi Odzyskanymi” – Niemcy miały przekazać Polsce. Zaledwie połowa (54%) terytorium przedwojennej Rzeczypospolitej znalazła się w granicach Rzeczypospolitej Ludowej, obejmującej jedynie cztery piąte powierzchni, jaką zajmowała jej poprzedniczka: 312688km², Terytoria utracone (178220km²) były o wiele większe od terytoriów uzyskanych (101200km²).

Zasoby naturalne Ziemi Zachodnich zrekompensowały jednak z nawiązką straty terytorialne Rzeczypospolitej Ludowej. Obszary utracone na rzecz ZSRR obejmowały prymitywne, słabo rozwinięte tereny rolnicze „Polski B”. Natomiast na obszarze uzyskanym od Niemiec znajdowały się bogate złoża węgla i rudy żelaza, urządzenia przemysłowe, nowoczesna sieć dróg i linii kolejowych, a także znaczna liczba miast i portów morskich. Przyłączenie Śląska i Pomorza – mimo że obie te prowincje zostały pozbawione wykwalifikowanej niemieckiej siły roboczej – z pewnością zwiększyło szanse Polski na modernizację gospodarki i uprzemysłowienie.

Cyt.za. Norman Davis, Boże igrzysko, T II, Kraków 1991, s.607.

ZADANIE XVI (0 –16 p.) Uzupełnij zdania związane z przebiegiem II wojny światowej, w KARCIE ODPOWIEDZI przy odpowiednich cyfrach wpisz wybrane z ramki odpowiedzi.

* Berlin * Hiroszima i Nagasaki * Normandia * Midway * Pearl Harbor * Al – Alamein *
* Moskwa * Leningrad * Kursk * Stalingrad * „wojna zimowa” * Narew- Bug- San *
* Churchill * Francja * Dania i Norwegia * Barbarossa *

Dnia 28 września 1939 roku podpisano w.....(1) II traktat Ribbentrop – Mołotow. Dzielił on Europę na dwie strefy wpływów wzdłuż linii rzek.....(2) Od 30 listopada 1939 do 12 marca 1940 roku toczyła się tzw.(3) czyli agresja ZSRR na Finlandię. Dnia 9 kwietnia 1940 roku Niemcy zaatakowałyi.....(4), a 10 maja 1940 roku przez Belgię, Holandię i Luksemburg dokonały agresji na(5). Jedynym państwem w Europie Zachodniej, które oparło się Hitlerowi była Anglia, którą przewodził premier.....(6) 22 czerwca 1941 roku wojska niemieckie zaatakowały ZSRR realizując tzw. plan.....(7). 900 dni broniło się miasto.....(8). Dopiero bitwa pod.....(9), podczas której dostał się do niewoli marszałek von Paulus przyniosła Rosjanom pełne zwycięstwo. W 1943 roku na froncie wschodnim stoczono także największą bitwę pancerną II wojny światowej pod.....(10). W Afryce w 1942 roku pod.....(11) sukces odnieśli Brytyjczycy, zmuszając do odwrotu armię niemiecką i włoską. 7 grudnia 1941 roku Stany Zjednoczone przystąpiły do wojny po ataku na amerykańską bazę marynarki wojennej.....(12). W dniach od 4 do 6 czerwca 1942 roku miała miejsce przełomowa dla floty amerykańskiej bitwa o(13). W dniu 6 czerwca 1944 roku nastąpiło utworzenie II frontu w Europie i lądowanie wojsk alianckich w(14). Od 16 kwietnia do 2 maja 1945 roku toczono walki o..... (15) W dniach 6 i 9 sierpnia 1945 roku Amerykanie zrzucili bomby atomowe na..... i.....(16).

ZADANIE XVII (0 – 4 p.) Do KARTY ODPOWIEDZI wpisz nazwy organizacji do których należała /należy Polska. Wybierz z organizacji podanych w ramce, pamiętaj nie wszystkie odpowiedzi są prawdziwe.

* Organizacja Narodów Zjednoczonych * Układ Warszawski * Unia Europejska *
* Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego * Rada Wzajemnej Pomocy Gospodarczej *

1. Organizacja utworzona w 1949 r. istniejąca do 1991 r. mająca na celu współpracę gospodarczą między krajami demokracji ludowej pod auspicjami ZSRR.
2. Pakt wojskowy utworzony pod przywództwem ZSRR w 1955 r. istniejący do 1991 r. mający na celu obronę interesów wojskowych bloku komunistycznego w dobie „zimnej wojny”.
3. Pakt wojskowy utworzony w 1949 r. przez Stany Zjednoczone, do którego przyjęto Polskę Czechy i Węgry w 1999 r.
4. Organizacja mająca na celu integrację kontynentu europejskiego, do której przyjęto Polskę w 2004 r.

ZADANIE XVIII (0 – 5 p.) Do jakich wydarzeń z historii Polski po 1945 r. odnoszą się przedstawione poniżej zdjęcia. Dopasuj informacje podane w ramce i zapisz je w KARCIE ODPOWIEDZI.

* stan wojenny * okrągły stół * porozumienia sierpniowe *
* protesty studenckie * zabicie Zbyszka Godlewskiego *

Źródło: Piotr Kendziorak, Dominika Wielowieyska, *Dekady*, Warszawa 2006